ประโยค ๑ - ๒
แปล มคธเป็นไทย
สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา

แปล โดยพยัญชนะ

๑. วตฺถุ ตาวตึสเทวโลเก สมุฏฺฐิตํ ฯ ตตฺถ กิร มาลาภารี นาม เทวปุตฺโต อจฺฉราสหสฺสปริวุโต อุยฺยานํ ปาวิสิ ฯ ปญฺจสตา เทวธีตโร รุกฺขํ อารุยฺห ปุปฺผานิ ปาเตนฺติ ฯ ปญฺจสตา ตาหิ ปาติตานิ ปุปฺผานิ คเหตฺวา เทวปุตฺตํ อลงฺกโรนฺติ ฯ ตาสุ เอกา เทวธีตา รุกฺขสาขายเมว จุตา ฯ สรีรํ ทีปสิขา วิย นิพฺพายิ ฯ สา สาวตฺถิยํ เอกสฺมึ กุลเคเห ปฏิสนฺธึ คเหตฺวา ชาตกาเล ชาติสฺสรา หุตฺวา “มาลาภาริเทวปุตฺตสฺส ภริยมฺหีติ อนุสฺสรนฺตี วุฑฺฒิมนฺวาย คนฺธมาลาทิปูชํ กตฺวา สามิกสฺส สนฺติเก อภินิพฺพตฺตึ ปฏฺเจสิ ฯ สา โสพสวสฺสกาเล ปรกุลํ คตาปิ สลาก-ภตฺตปกฺขิกภตฺตวสฺสาวาสิกาทีนิ ทตฺวา “อยํ เม สามิกสฺส สนฺติเก นิพฺพตฺตนตฺถาย ปจฺจโย โหตูติ วทติ ฯ อถสฺสา ภิกฺขู “อยํ อุฏฺฐาย สมุฏฺฐาย ปติเมว ปฏิเจตีติ “ปติปูชิกาติ นามํ กรึสุ ฯ สาปิ นิพทฺธํ อาสนสาลํ ปฏิชคฺคติ ปานียํ อุปฏฺฐเปติ อาสนานิ ปญฺญาเปติ ฯ อญฺเญปิ มนุสฺสา สลากภตฺตาทีนิ ทาตุกามา “อมฺม อิมานิปิ ภิกฺขุสงฺฆสฺส ปฏิปาเทยฺยาสีติ อาหริตฺวา เทนฺติ ฯ สาปิ เอเตน นิยาเมน อาคจฺฉนฺตี คจฺฉนฺตี เอกปทวาเร ฉปฺปญฺญาสกุสลธมฺเม ปฏิลภิ ฯ ตสฺสา กุจฺฉิยํ คพฺโภ สมุฏฺฐหิ ฯ สา ทสมาสจฺจเยน ปุตฺตํ วิชายิ ฯ ตสฺส ปทสา คมนกาเล อญฺญมฺปี อญฺญมฺปีติ จตฺตาโร ปุตฺเต ลภิ ฯ สา เอกทิวสํ ทานํ ทตฺวา ปูชํ กตฺวา ธมฺมํ สุตฺวา สิกฺขาปทานิ รกฺขิตฺวา ทิวสปริโยสาเน ตํขณํ นิพฺพตฺเตน เกนจิ โรเคน กาลํ กตฺวา อตฺตโน สามิกสฺเสว สนฺติเก นิพฺพตฺติ ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. อิตราปิ เอตฺตกํ กาลํ เทวปุตฺตํ อลงฺกโรนฺติ เอว ฯ เทวปุตฺโต ตํ ทิสฺวา “ตฺวํ ปาโต ปฏฺฐาย น ทิสฺสสิ, กุหึ คตาสีติ อาห ฯ “จุตามฺหิ สามีติ ฯ “กึ วเทสีติ ฯ “เอวเมตํ สามีติ ฯ “กุหึ นิพฺพตฺตาสีติ ฯ “สาวตฺถิยํ กุลเคเหติ ฯ “กิตฺตกํ กาลํ ตตฺถ ฐิตาสีติ ฯ “ทสมาสจฺจเยน มาตุกุจฺฉิโต นิกฺขมิตฺวา โสฬสวสฺสกาเล ปติกุลํ คนฺตฺวา จตฺตาโร ปุตฺเต วิชายิตฺวา ทานาทีนิ ปุญฺญานิ กตฺวา ตุมฺเห ปฏฺเฐตฺวา อาคนฺตฺวา ตุมฺหากเมว สนฺติเก นิพฺพตฺตมฺหิ สามีติ ฯ “มนุสฺสานํ กิตฺตกํ อายุนฺติ ฯ “วสฺสสตมตฺตนฺติ ฯ “เอตฺตกเมวาติ ฯ “อาม สามีติ ฯ “เอตฺตกํ อายุ์ คเหตฺวา นิพฺพตฺตา มนุสฺสา กินฺนุ โข สุตฺตปฺปมตฺตา กาลํ อติกฺกาเมนฺติ, อุทาหุ ทานาทีนิ ปุญฺญานิ กโรนฺตีติ ฯ “กึ วเทถ สามิ, อสงฺเขยฺยํ อายุ์ คเหตฺวา นิพฺพตฺตา วิย อชรามรา วิย นิจฺจปฺปมตฺตา มนุสฺสาติ ฯ มาลาภาริเทวปุตฺตสฺส มหาสัเวโค อุทปาทิ “วสฺสสตมตฺตํ อายุ์ คเหตฺวา นิพฺพตฺตา มนุสฺสา กิร ปมตฺตา นิปชฺชิตฺวา นิทฺทายนฺติ, กทา นุ โข ทุกฺขา มุจฺจิสฺสนฺตีติ ฯ

ให้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ๑ - ๒

แปล มคธเป็นไทย

แปล โดยพยัญชนะ

๑. อ. เรื่อง ตั้งขึ้นพร้อมแล้ว ในเทวโลกชื่อว่าดาวดึงส์ ฯ ได้ยินว่า อ. เทพบุตร ชื่อว่ามาลาภารี ในเทวโลกชื่อว่าดาวดึงส์นั้น ผู้อันพันแห่งนางอัปสรแวดล้อมแล้ว เข้าไปแล้ว สู่อุทยาน ฯ อ. เทพธิดา ท. มีร้อยห้าเป็นประมาณ ขึ้นแล้ว สู่ต้นไม้ ยังดอกไม้ ท. ให้ตกไปอยู่ ฯ อ. เทพธิดา ท. มีร้อยห้าเป็นประมาณ ถือเอาแล้ว ซึ่งดอกไม้ ท. อันอันเทพธิดา ท. เหล่านั้น ให้ตกไปแล้ว ย่อมประดับประดา ซึ่งเทพบุตร ฯ อ. - ในเทพธิดา ท. เหล่านั้นหนา -เทพธิดา องค์หนึ่ง เคลื่อนแล้ว ที่กิ่งของต้นไม้นั่นเทียว ฯ อ. สรีระ ดับแล้ว ราวกะ อ. เปลวแห่งประทีป ดับอยู่ ฯ อ. เทพธิดา นั้น ถือเอาแล้ว ซึ่งปฏิสนธิ ในเรือนแห่งตระกูล หนึ่ง ในพระนครสาวัตถี เป็นผู้ระลึกซึ่งชาติ เป็นในกาลแห่งตน เกิดแล้ว ระลึกตามอยู่ว่า อ. เรา เป็นภรรยา ของเทพบุตรชื่อว่ามาลาภารี ย่อมเป็น ดังนี้ อาศัยแล้ว ซึ่งความเจริญ กระทำแล้ว ซึ่งการบูชาด้วยวัตถุมีของหอมและระเบียบเป็นต้น ปรารถนาแล้ว ซึ่งการบังเกิดเฉพาะในสำนักของสามี ฯ อ. หญิง นั้น แม้ไปแล้ว สู่ตระกูลของบุคคลอื่น ในกาลแห่งตนมีกาลฝนสิบหก ถวายแล้ว ซึ่งภัต ท. มีสลากภัตและปักขิกภัตและวัสสาวาสิกภัตเป็นต้น ย่อมกล่าวว่า อ. ส่วนแห่งบุญ นี้ เป็นปัจจัย เพื่อประโยชน์แก่การบังเกิด ในสำนัก ของสามี ของเรา จงเป็น ดังนี้ ฯ ครั้งนั้น อ. ภิกษุ ท. รู้แล้วว่า อ. หญิง นี้ ลุกขึ้นแล้ว ลุกขึ้นพร้อมแล้ว ย่อมปรารถนา ซึ่งผัวนั่นเทียว ดังนี้ กระทำแล้ว ซึ่งคำว่า ปติปูชิกา ดังนี้ ให้เป็นชื่อ ของหญิงนั้น ฯ อ. หญิง แม้นั้น ย่อมปฏิบัติ ซึ่งศาลาเป็นที่นั่ง ย่อมเข้าไปตั้งไว้ ซึ่งน้ำอันบุคคลพึงดื่ม ย่อมปูลาด ซึ่งอาสนะ ท. เนือง ๆ ฯ อ. มนุษย์ ท. แม้เหล่าอื่นเป็นผู้ใคร่เพื่ออันถวาย ซึ่งภัต ท. มีสลากภัตเป็นต้น เป็น นำมาแล้ว ย่อมให้

ด้วยคำว่า ดูก่อนแม่ อ. เธอ พึงจัดแจง ซึ่งภัต ท. แม้เหล่านี้ แก่หมู่แห่งภิกษุ ดังนี้ ฯ อ. หญิง แม้นั้น มาอยู่ ไปอยู่ โดยทำนองนั้น ได้เฉพาะแล้ว ซึ่งกุศลธรรมห้าสิบหก ท. ในวาระแห่งย่างเท้าก้าวหนึ่ง ฯ อ. สัตว์ผู้เกิดในครรภ์ ตั้งขึ้นพร้อมแล้ว ในท้อง ของหญิงนั้น ฯ อ. หญิงนั้น คลอดแล้ว ซึ่งบุตร โดยอันล่วงไปแห่งเดือนสิบ ฯ อ. หญิงนั้น ได้แล้ว ซึ่งบุตร ท. สี่ คือ ซึ่งบุตรแม้อื่น ซึ่งบุตรแม้อื่น ในกาลเป็นที่ไปด้วยเท้าแห่งบุตรนั้น ฯ ในวันหนึ่ง อ. หญิงนั้น ถวายแล้ว ซึ่งทาน กระทำแล้ว ซึ่งการบูชา ฟังแล้ว ซึ่งธรรม รักษาแล้ว ซึ่งสิกขาบท ท. กระทำแล้ว ซึ่งกาละ ด้วยโรคไร ๆ อันบังเกิดแล้ว ในขณะนั้น ในกาลเป็นที่สุดลงรอบแห่งวัน บังเกิดแล้ว ในสำนัก ของสามีของตนนั่นเทียว ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. เทพธิดาทั้งหลายแม้นอกนี้ ยังประดับประดาเทพบุตรอยู่ทีเดียว ตลอดกาลเท่านี้ ฯ เทพบุตรเห็นเทพธิดานั้น จึงกล่าวว่า เธอไม่ปรากฏตั้งแต่เช้า เธอไปไหนมา ฯ เทพธิดาตอบว่า ดิฉันจุติ นาย ฯ เทพบุตรถามว่า เธอพูดอะไร ฯ เทพธิดาตอบว่า เรื่องนั่นเป็นอย่างนี้ นาย ฯ เทพบุตรถามว่า เธอบังเกิดที่ไหน ฯ เทพธิดาตอบว่า บังเกิดในเรือนแห่งตระกูลในพระนครสาวัตถี ฯ เทพบุตรถามว่า เธออยู่ในที่นั้นเป็นเวลาเท่าไร ฯ เทพธิดาตอบกว่า ดิฉันคลอดจากครรภ์มารดาโดยล่วงไปสิบเดือน ไปสู่ตระกูลผัวในเวลาอายุสิบหกปี คลอดบุตรสี่คน กระทำบุญมีทานเป็นต้น ปรารถนาท่าน จึงมาบังเกิดในสำนักของท่าน นี่แหละ นาย ฯ เทพบุตรถามว่า มนุษย์ทั้งหลายมีอายุประมาณเท่าไร ฯ เทพธิดาตอบว่า ประมาณหนึ่งร้อยปี ฯ เทพบุตรถามว่า ประมาณเท่านั้นเอง หรือ ฯ เทพธิดาตอบว่า เออ นาย ฯ เทพบุตรถามว่า มนุษย์ทั้งหลายเกิดมา มีอายุเพียงเท่านี้ เป็นผู้ประมาทเหมือนคนนอนหลับ ให้เวลาผ่านพ้น

หรือหนอแล หรือว่ากระทำบุญมีทานเป็นต้น ฯ เทพธิดาตอบว่า พูดอะไรนาย มนุษย์ทั้งหลายประมาทอยู่เป็นนิตย์ เหมือนคนเกิดมามีอายุเป็นอสงไขย เหมือนกับจะไม่แก่ไม่ตาย ฯ มาลาภารีเทพบุตรเกิดความสลดใจมากว่า ได้ทราบว่า มนุษย์ทั้งหลายเกิดมามีอายุประมาณหนึ่งร้อยปี ยังประมาทนอนหลับอยู่ เมื่อไรหนอแลจึงจะพ้นจากทุกข์ ฯ

พระศรีคัมภีรญาณ สมฺมาปญฺโญ วัดปากน้ำ เฉลย
สนามหลวงแผนกบาลี ตรวจแก้.